

VRIJZINNIGEN AAN DE REGGE

Een kleine geloofsgemeenschap kwam afgelopen zondag samen in de Henricuskapel in Rijssen. De Vrijzinnigen Aan de Regge bundelen vanwege de vergrijzing steeds vaker de krachten met afdelingen in de regio.

Iedereen bewandelt eigen pad

Mariëtte Cellarius
Rijssen/Nijverdal

De glas-in-loodramen met de beeltenis van Maria verwijzen naar de katholieke kerk. Er worden kaarsen aangestoken, voorgangers leiden de viering: elementen van een kerkdienst, maar dat is het niet, volgens de Vrijzinnigen aan de Regge. Een 'geloofsgemeenschap' zijn ze wel, maar dan in de allerbreedste zin van het woord. Er is ruimte voor opvattingen van binnen en buiten de Bijbel. Kerkelijke dogma's of absolute waarheden hebben de vrijzinnigen niet.

De afdeling Rijssen/Nijverdal eo. van de Vereniging Vrijzinnigen Nederland telt slechts 28 leden, de meesten behoorlijk op leeftijd. Vrijzinnigen uit Almelo, Enschede en zelfs Groningen zijn deze zondag naar Rijssen gekomen voor de speciale dienst, met dit keer twee voorgangers. Zij begroeten elkaar hartelijk en knopen gesprekken aan. Een van hen schuift zijn stoel naar voren om de ander meer beenruimte te gunnen. „Ik wil niemand klemzetten”, zegt hij. Een onbedoeld dubbelzinnige opmerking.

De voorgangers Helene Westerik (50) uit Vroomshoop en Nicoline Swen (43) uit Lochem zetten na het aansteken van een kaars - sommige tradities moet je in ere houden - een carnavalsmasker op - Nicoline een fleurig blauw exemplaar, Helene een bokkenkop. Ze beginnen een voorstelling. De een trekt een feloranje hesje aan en keert de ander haar rug toe als ze schreeuwt: 'Eigen schuld dikke bult!', 'Stelletje graaiers!', 'Rot toch op naar je eigen land!'. Ze plakt briefjes met de kreten op de rug van Helene, die vervolgens wegloupt, het jasje uittrekt en het verfrommeld in een hoekje legt.

Dan begint Nicoline te vertellen.

“Te midden van anderen zijn, op verhaal komen en 'gevoed worden', daar draait het om

-Helene Westerik

„Vroeger werd een bok 'met al het kwaad' de woestijn ingestuurd, maar die traditie zijn we kwijtgeraakt. Hoe moeten we die afgunst en frustratie nu kanaliseren? Door ons stemgedrag? Door naar anderen te wijzen wat er fout gaat? Laten we kiezen voor een fictieve zondebok en niet voor mensen of groepen om ons op af te reageren.”

Jihadist van de liefde

Liefde en saamhorigheid vormen deze ochtend de rode draad. Fragmenten uit het boek van 'jihadist van de liefde' Mohamed El Bachiri worden voorgelezen. Het betreft het trieste verhaal van een Marokkaanse Belg die bij de aanslagen in Brussel (22 maart 2016) zijn grote liefde en moeder van zijn kinderen verloor. Als eerbetoon aan zijn vrouw buigt Mohamed het leed dat hem is aangedaan om in een boodschap van liefde, waarbij hij westerse moslims oproept tot een meer humanistische benadering van de islam. 'Als jij liefde bent, heb ik dezelfde godsdienst', citeert Nicoline.

Kort daarna verschijnt een Arabische zangeres op het 'witte doek' dat in de ruimte staat opgesteld en klinkt het *Erbarme dich Allah*, een variant op de beroemde *Matthäus Passion* van Bach uit de speakers. „Als God klinkt als Allah wordt het lijdensverhaal van Jezus een universeel verhaal”, predikt Nicoline. De een luistert hier ademloos naar, de ander wordt juist later in vervoering gebracht door *Come healing* van Leonard Cohen. Ieder 'bewandelt zijn eigen pad' bij de vrijzinnigen.

Na de viering praten Nico en Marja Wiersma uit Wierden nog wat na. Nico heeft moeite met het woord 'geloof'. „Je hebt je opvattingen wel in het leven, maar ik heb niet zo'n sterk

“Als God klinkt als Allah wordt het lijdensverhaal van Jezus een universeel verhaal

- Nicoline Swen

▲ Nicoline Swen voor het (katholieke) glas-in-loodraam van de Henricuskapel.

▼ Voorgangers Helene Westerik (rechts) en Nicoline Swen geven een voorstelling.

FOTO'S FRANS NIKKELS

geloof. We weten maar heel weinig, dus er zal vast wel meer zijn tussen hemel en aarde. Het kan allemaal heel anders in elkaar zitten dan jij denkt.”

Het echtpaar voelde zich niet meer thuis in hun vorige kerk en sloot zich aan bij de Vrijzinnigen Aan de Regge. Marja: „Je kunt je in een kerk ook heel alleen voelen, maar dat is hier niet zo.” Nico: „Wat hier wordt gedaan rond de islam, dat kan lang niet overal, hoor. Met veel mensen kun je over bepaalde zaken niet praten omdat zij vasthouden aan tradities. Ze zijn bang dat ze anders van hun geloof vallen. Hier is plaats voor andere meningen.”

Zijn vrouw Marja put energie uit de bijeenkomsten. „Je kunt met elkaar van gedachten wisselen, we hebben goede gesprekken met elkaar. Ik heb soms twijfels over het bestaan van God. Dat je denkt: 'Waar is hij?' Vooral bij gebeurtenissen van de afgelopen tijd - de aanslagen in Christchurch en Utrecht, de ramp in Mozambique. Ik vind het goed dat de voorgangers ingaan op de actualiteit. Ik word er soms emotioneel van, maar put er ook weer moed uit.”

Veel ruimte

De voorgangers proberen naar aanleiding van actuele gebeurtenissen iets in gang te zetten en mensen te raken. „We hebben geen oplossing, geen waarheid, beperkte wijsheid en vooral geen conclusie. We geven

KRIMP LEDENTAL

Vrijzinnigen zoeken samenwerking

Vrijzinnigen Aan de Regge werken steeds meer samen met de Vrijzinnigen Oost-Twente in Enschede en de Vereniging van Vrijzinnig Godsdienstigen in Almelo. Dat heeft te maken met de forse krimp van het ledental.

De geloofsgemeenschap in de vorm van een vereniging zet vanuit de vrijzinnige traditie de diversiteit in religie en spiritualiteit centraal.

„Onze leden zijn bezig met hun visie op de maatschappij”, zegt bestuurslid Menno Keizer.

„Het hoeft niet per se een godsdienst te zijn. Behalve een religieuze dimensie kan het ook een humanistische beleving zijn. We hebben geen dogma's die in de kerk gangbaar zijn. Ieder mag zijn eigen overtuiging of geloof aanhangen en daar gaan we respectvol mee om.”

Keizer voorziet op termijn een tekort aan bestuursleden en andere 'handen die nodig zijn'. Dat heeft vooral te maken met de vergrijzing. Er worden al gezamenlijke vieringen gehouden maar de besturen zijn ook in overleg wat er mogelijk in de toekomst nog meer samen kan worden gedaan. „Het ledenblad en de website kunnen we bijvoorbeeld door één groepje mensen laten maken.”

De Vrijzinnigen Nederland (2014) komen voort uit de Nederlandse Protestantse Bond, die in 1991 plaatsmaakte voor Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB. De letters NPB verwijzen nog naar de oude naam, maar worden niet meer voluit geschreven. In Rijssen kwamen de vrijzinnigen jarenlang samen in de kantine van Jutefabriek Ter Horst. Nu hebben zij hun thuisbasis in de Henricuskapel, bij Parkstede.

mensen juist veel ruimte”, zegt Nicoline. „Er zijn verschillende tradities, religies en culturen naast elkaar. De basis, de kern is hetzelfde. We zijn op zoek naar de zin van het leven. We zijn op zoek naar liefde.”

Helene vult aan: „We zijn wel bezorgd, maar willen niet strijden tegen de opvattingen van mensen om ons heen. Of ons afzetten tegen groepen in de maatschappij. We laten beschouwend zien wat er gebeurt. Dat is als religieus en spiritueel leider mijn taak. Daar past het verhaal van vandaag in.”

Het duo probeert aan te voelen wa mensen nodig hebben voor hun eigen beleving van de bijeenkomst. „Met deze vieringen spreken we vooral ouderen aan, maar we hebben ook lezingen voor bijvoorbeeld mensen die jonger zijn. Wij zijn zelf jonger dan de gemiddelde leeftijd hier en hebben ook behoefte aan andere dingen. Maar dit moeten we gewoon blijven doen. Mensen zijn uit de waan van de dag en kunnen een uurtje tot zichzelf komen. De een luistert heel minutieus naar wat we zeggen, de ander schiet vol bij een muziekstuk. Te midden van anderen zijn, op verhaal komen en 'gevoed worden', daar draait het om.”

Na de viering 'is de accu weer opgeladen', zegt Marja Wiersma. „Daarom wil ik graag hier naar toe. Je leert nieuwe dingen en de groep mensen is heel fijn. We worden er vrolijker van.”